

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Carolostadius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

fit intelligētia. adduco b. Hierony: lib. 1. cōtra Iovinianū col: 4. Non qđ semper
per sed aliqui peccauerūt. p hoc facit Hier. etiā ibidem qđ hō constitut⁹ in hac
vita. subiectus est vicijs. Et glossa interline: p loco cōcordante adducit illud
qđ offēs peccauerunt et egēt gl'a dei. quare sapiens voluit hominē facientem
bonū etiam aliqui peccare. et qđ ille sit verus sensus et catholicus scripture non
quē extraxit d. Andreas p sua temeritate. adduco et Augu: qui etus ceruicem
premat li. 2. de peccatorū remissiōe. ca. 20. ex quo constituitur et si quisqđ in hac vi
ta esse potuisset. qui virtute ita proficeret. vt ad tantam plenitudinē iusticie
pventret. qua nullū omnino haberet peccatum. fuisse tñ eum antea peccatorē
vñ in istam nouitatē vite conuerteretur. non esse dubitandū. Quare cōcors est
sacre scripture et sanctorū pfm sententia. nullū esse tā iustum qui faciat bonū.
quin aliqui peccet. vel peccauerit. nisi impijssime dicat et blasphemet sanctum
Laurentiū peccasse in craticula et sanctū Andream et sanctū Petrū in cruce.
cum tñ ecclesia canat illud psalmi de S. Laurentio psalm: 7. igne me examina et
si non est inuenta in me iniquitas. Quare d. Andreas a peccitate maledi
centie abstineat. et sicut graue theologū decet honesta verborū contentione
veritatē hoc pacto querat. vt inuenire possit.

Caroloostadius.

¶ Cum d. d. fatetur non esse hominē qui faciat bonū quin talis peccet. sed
non tunc peccat semp qñ facit opus bonū. Oppono ei de eadem auctoritate p
dictū Ambrosij de pñā. qđ scriptura vniuersaliter loquens dicit vñ intelligit et
non restringit p capita humana. mō textus allegat⁹ Eccle: 7. vñ dicit absqđ li
mitatōe non est homo iustus qui bene faciat et non peccet. non dicit qñqđ. nō
dicit postea. sed simpliciter qui bñ faciat et non peccet. ergo dicit intelligit vniuersa
liter de quolibet bñ faciente. Nec obstat qđ adductū est p Augu: qm pro intels
gentia Augustini remitto indices ad capita pcedētia et seqū: in lib: 2. de pec
catorū meritis. Itē ad caput. 6. de spū et lra. Ad librū. de perfectione iust: ex
quibus facile intelligēt qđ egre d. d. vñ corrupte citat Augu: vel non intelligit. De
Hiero: videbo locū allegatū si recte citatus sit. hoc scio Hiero: in libro aduers
sus Delagū: absolute hāc auctoritatē assumpsisse. et nōnullas alias coaptasse
ex quibus inferitur quod hō qñ bñ facit peccat. Utitur etiā auctoritate Davidis
psal: 142. vbi sic legitur et non intres in iudiciū cū seruo tuo qđ nō iustificas
bitur in conspectu oīs vniuers sine vt habet hebraica veritas. Non fac me veni
re in iudiciū. qđ dophot scdm aliquos hebreos verbū transitivū est secundū oīs
dñis vel tertij hoc est. non fac me venire in iudicium. qđ non iustificabitur in
cōspectu 22. Ecce clarus est textus qđ David qui habet testimonij sanctitatē
non vult venire in iudiciū dñi. ob id quod non iustificatur in p̄spectu oīs
vniuers. sed si glossa d. docto: effet vera. sequeretur quod iustus absqđ tremore
et timore vellet ire ad iudiciū dei et posset. vtpote tñ. qñ aliquod bonum opus
facit et nō peccat. hoc autē qđ sit impudens dicitū. quod iustū velint se conspec
tū dñi p̄sentari iudicandos patet intellecto: lib: sacrarū literarū.

¶ Deinde qđ d. d. assumpsit de Sancto Laurentio: Andree Petro postea dicitur
qñ de morte sanctorū tractabitur. hoc tñ adijcto quod vox est martyriū prout
Augusti dicit psal: 117. oīs homo mendax: hanc vocem p̄ferūt si non voce saltē
corde sancti martyres. hinc est quod Chrūs ad mortem sturns dixit. dñe si est
possibile transeat a me calx iste. verum tñ non sicut ego volo sed sicut tu vis.
defectū illius renitentis nature voluntatis in martyrib⁹ mortis pro Christo
assumpsit et vt Augu: dicit delectat. ita quod renisum huiusmodi deus non impu
tet sanctis martyrib⁹ licet habeant. Nec obstat auctoritas psal: non est iustis
ta in me iniquitas. qđ tribulatio ignis et p̄secutio extinguit iniquitatem. Pōt
tñ iniquitas etiam capi p peccato criminali quod Augusti dicit psal: 18. Et
si quis vellet posset ita r̄dere ad auctoritatem psalmographi. Iustos in vere

.D

bonis opibus peccare simul et pro eodē tpe i et eodem actu quo benefaciunt.
Paret p illud *Blaph* psal: 79. *Dñe deus exercitū. quoniam irascaris sup ocos
serui tui. Ecce seruus dñi. qui iustus est. dicit deum irasci sup ordē suam. sed
cum oīo iusti opus tam validū et sanctū a Christo multipliciter cōmendatū.
subicitur diuine ire. quis audeat dicere in ceteris bonis opibus vel in aliquib⁹
eorum non esse peccata. ppter que irascat dñs? Nec obstat q̄ in hebreo habet
v̄sq̄quo fumabis. *Os* contra. qm̄ trop⁹ est. et fumus dei in hebraica veritate
fecit tram. sicut septuaginta translulerūt. Idem *Cassianus* de velle bonum et
agere malum hoc citat ad locum fugiorem quendā.*

Eckius.

¶ Cum. d. *Andreas* solationē meam audisset. confugit ad mendictum onū.
hoc est ad regulā vniuersalē. sicut pbi deficientes recurrunt ad primā causam
Ambrosii citans de pñia. q̄ scrip: sacra v̄r loquens v̄r sit intelligenda. dico
vex est et me accipere v̄ba v̄r ipsi⁹ cōconatoris et loquit de oī iusto. sed q̄ dictū
relatū ad v̄ritatē suppositoy. vult trāferre ad v̄ritatē t̄pis. *Sophista* est et sacre
scrip: itelligētā et modū loquēdi nō assequit. remisit iudices ad librū de pfectōe
iusti ad librū. z. de meritis peccatoy. dispeam si vel in ijs libris aut in oīibus
opib⁹ *August.* vnq̄ repletur. iustum in quolibet ope bono semp peccare. *Qd̄*
dicit me corrupte allegasse. *August.* facit mibi iniuriā. qm̄ nec ipse nec quisq̄
alius poterit in hac disput: mibi ostendere vllam auctoritatē. quā non possim
manifestare in ipsis originalib⁹ et ita ad *Aug.* nō r̄didit sed remisit ad *foz* iustū.
¶ *Porro* cum ad *Hiero.* cepit t̄pis deliberandi adduxit alium locū *Hieron:*
contra *Pela:* inducentē alias auctoritates. etiam ip̄sus *David.* *Hic* sancti.
tamē non audent intrare iudiciū. iuxta illud psal: 142. Non intres in iudiciū
cum seruo tuo. Ex quibus dicit inferri iustum in oīi ope bono peccare. *Dico*
Hiero: nunq̄ cogitasse. nec apud eum reperi q̄ iustus in oīi opere bono peccā
cauerit. sed inferri ex dictis eius per somnia. et q̄ hoc sit verum. adduco *Hier:*
eodem lib: z. contra *Pela:* vbi dicit. qui cantus est et timidus potest ad t̄pis
vitare peccata. apertissimū testimoniū q̄ iustus non semp peccet. qui ad t̄pis
potest vitare peccatū. et cum magnificis verbis psal: inducit nō audentē intrare
iudiciū cum deo. videat: nouus ille interpret sacre scrip: eundē *Hieron:* in
ducentē eundē sanctū *David* li: z. p̄tra *Jou:* vbi inquit. *David* electū scdm̄ cor
dñi. qui fecit om̄es voluntates eius. Et qui ausus erat dicere *Judica* me dñe
qm̄ ego in innocentia mea ingressus sum. Ecce hic *David* petit iudiciū scdm̄
innocentiam suam. Quare si vellem sic consistere in modo respōdendi doctois. scz
dando instantiā iā negotii esset expeditū. at sensus sacre scrip: quē sp̄s sanc:
efflagitat. est aperendus et non cortici verboy literaliter *moze* iudicio sub
Christiana pelle. sicut calūtose mibi imponit. conclu: i. inuit. *Dico* ergo ad
sanctoy p̄m̄ sententiā hos duos psalmiste: locos non discordare. In vno em̄
petit vocari ad iudiciū scdm̄ p̄m̄ iustitiā. de qua dicit *aplus.* i. ad *romo:* 4
de reliquo reposita est mibi corona iustitie. quā reddet mibi dñs in illa die ius
tus *Judex.* et de illa p̄ta iustitia puenit pater familias *Hab: 20.* *Ite* et vos
in vineā meā. et qd̄ iustū fuerit dabo vobis. Et ad *Collofen:* dignos nos fec
it in p̄tem sortis seroy. Ecce pia iusticia. scdm̄ quā iusti clamant ad dñm̄.
Judica me dñe. Alia est iustitia rigida. scdm̄ quā *David* q̄uis iustus nō vos
lut vocari ad iudiciū. q̄ scdm̄ istam nō iustificabit in p̄pectu eius oīs viciā
Et sic *August:* ait. 9. confessionū ca. vlt. Et nec laudabilis vita hoim. si remota
misericordia discutias eam. q̄ vero non exquiris delicta vel ementer fiducia
speram⁹ aliquē apud te locum inueniri indulgentie. quare adducta nihil faciūt
pro dño *And:* nec offendet mibi aliquē vel *Ecclesiast.* vel *scholasticū* doctorē. qui
vnq̄ ita intellexerit nisi sit *Ecclesiast.* *wittenbergensis.* *Porro* de sanctis res
mitit se ad p̄ncipiū quādo tractatur⁹ sit de morte et obitu sanctoy. sed tamen